

[Arvio Maailmankirjat.net:issä](http://Arvio.Maailmankirjat.net:issä)

Lena Andersson: Duck City | Maailmankirjat

Suom. Arja Kantele, Johnny Kniga, 2008.

Kosti Salminen

LAARDIANKAT JA LAIHDUTUSLEIRIT

Yli kaksisataakiloiseksi lihonnut Aku A. on pulassa. Presidentti Mikko Hiiron Operaatio Ahab II, Suuren valkoisen valaan metsästys, on alkanut, ja ylipainoisia viedään väkivalloin laihdutusleireille, joilta kukaan ei palaa. Sen paremmin Akulla ei mene rakkaudessakaan, sillä hänen ihastuksellaan Ineksellä on seksisuhde Akun sedän, kaupungin ruokaimperiumin hallitsijan Johan von Ankan, kanssa. Lisäksi pelkoa kylvää uhrinsa kuoliaaksi kiduttava murhaaja, joka vainoaa vain ylipainoisia ihmisiä.

Mitä Ankkalinnassa on tapahtunut?

Ruotsalaisen Lena Anderssonin satiiri Duck City kertoo arkisesta Ankkalinnasta. Disneyn Ankkalinnaa voi ajatella eettisessä mielessä amerikkalaisena utopiana, jossa ongelmat ratkeavat lähimmäisenrakkauden, nokkeluuden ja periksi antamattomuuden turvin. Rikosta seuraa aina rangaistus, ja rehellisyys palkitaan lopussa. Andersson särkee Duck Cityssä tämän Disneylle tyypillisen rakenteen tuomalla ankkamaailmaan rankaisemattomia syyllisiä ja ratkaisemattomia ristiriitoja. Sen maailmassa ongelmat eivät synny hetkessä eivätkä ne ratkea kahdessatoista sivussa.

“Duck City oli tietysti oma kaupunkinsa, maansa ja paikkansa maapallolla, mutta sitäkin enemmän se oli yhdenlaisten arvojen huipentuma, oma lumemaailmansa.”

Vaikka Duck City onkin lumemaailma, on sen todellisuus lähempänä omaamme kuin Ankkalinnaa. Kirja vilisee viittauksia Yhdysvaltain nykyiseen poliittiseen tilanteeseen. Duck City sotii toisen maan kamaralla, suuryritykset vaikuttavat politiikassa, propaganda on naimioitu tieteksi ja itsekäs hedonismi on maan tapa. Pikkuankkojen partiopatriotismi on iän myötä jalostunut (sillä Duck Cityssä aika kuluu), ja teoksessa nassikat puolustavatkin kotimaansa oikeuksia aseina. Roopen duckcityläisversio Johan von Anka omistaa lähes koko elintarvikealan. Hänen tehtäidensä ruoat ovat äärettömän rasvaisia ja annoskoot valtavia, mutta kontaktiansa takia hänen ruokiaan pidetään niin terveellisinä, että niitä tarjoillaan jopa sairaaloissa.

Johan von Ankan pikaruokaimperiumi muistuttaa monessa amerikkalaisia pikaruokaketjuja. Ne eivät halua, että niiden brändiin yhdistetään ylipaino, niinpä niiden mainoksissa urheilulliset lapsiperheet syövät tuhannen kilokalorin aterioita. Johan von Anka vaatii alaisiaan laihduttamaan jotta yrityksen imago ei kärsisi. Pikaruokalan tiskillä voi miettiä sitä, miksi hampurilaisia tarjoilevat järjestään nuoret, ihannepainoa lähellä olevat ihmiset.

Ylipainoisuus nähdään yhteiskunnassamme syntinä, heikkouden ja laiskuuden merkinä, jota tulee hävetä. Duck Cityssä painon vartiointi on institutionalisoitu, Ahabin työntekijät

mittaavat kansalaisten vyötärön ympäryksen päivittäin.

Totalitaarinen hallinto luo kuitenkin itse vastareaktion: lihavat ja laihat kulinaristit perustavat ympäri kaupunkia vapauden nimissä salaravintoloita, joissa he voivat mässäätä muullakin rasvaisella ruoalla kuin Johan von Ankan. Joidenkin kansalaisten yletön laihduttaminen johtaa harhaiseen käsitykseen siitä, mitä keho todellisuudessa tarvitsee selviytyäkseen. Liikalihavuus ja anoreksia kävelevät käsi kädessä Duck Cityn kaduilla.

Andersson osoittaa, että satiiri on edelleen mainio terävän yhteiskuntakritiikin muoto. Hänen aihevalintansa on vaikea, mutta hän onnistuu löytämään mustan huumorin kautta tuoreen tavan kirjoittaa niinkin paljon käsitellystä aiheesta kuin ulkonäkökeskeisyys. Kritiikki laajenee kuitenkin käsittelemään yhteiskunnan valtarakenteiden toimintaa laajemminkin, ja tästä syystä on harmi, että teoksen lukuisat viittaukset Yhdysvaltoihin saattavat ohjata tulkintaa tarpeettomankin paljon, sillä useat teoksen esiin nostamat asiat ovat yhtä lailla ongelmia myös Euroopassa.